

MA záróvizsga tételek 2018

Őskor

2018. tavasz

1. Szárazföldi közlekedés és szállítás technológiája
2. Vízi közlekedés és szállítás technológiája

2017. ősz

1. A bioszociális régészet módszerei
2. A bioszociális régészet eredményei a neolitikum kutatásában

2017. tavasz

1. Erőszak, konfliktus, háború az őskori Európában.
2. A háború arculata Elő-Ázsiában.

2016. ősz

1. A lakoma társadalmi jelentősége az őskorban és az ókori Keleten.
2. A lakoma háttere (környezet, készletek, zene) az őskorban és az ókori Keleten.

2016. tavasz

1. Alapélelmiszerek. Élelemszerzés- és termelés technikái az európai őskorban.
2. Alapélelmiszerek. Élelemszerzés- és termelés technikái az ókori Elő-Ázsiában

2015. ősz

1. Az emberi viselkedés rekonstruálása a kőszközanyag elemzésén keresztül.
2. A paleolitikus lelőhelyek feltárásnak és értelmezésének speciális problémái.

2015. tavasz

1. Az anyagi kultúra alapján milyen külső kapcsolatrendszer rekonstruálható Polgár-Csőszhalom lelőhelyén?
2. Milyen rítusokat lehetett megfigyelni Polgár-Csőszhalom késő neolitikus lelőhelyén?

2014. ősz

1. A művészet és rítus kapcsolata a közel-keleti neolitikumban
2. Az európai őskor (neolitikumtól a vaskor végéig) sziklafestményeinek és sziklavéseteinek értelmezése.

2014. tavasz

1. Szárazföldi közlekedés és szállítás technológiája
2. Vízi közlekedés és szállítás technológiája

2013. ősz

1. Erőszak, konfliktus, háború az őskori Európában.
2. A háború arculata Elő-Ázsiában.

2013. tavasz

1. A társadalom rekonstrukciójának lehetőségei neolitikus temetkezések alapján
2. A társadalom rekonstrukciójának lehetőségei rézkori temetkezések alapján

2012. ősz

1. Demográfiai kutatások az őskorban

2. Társadalmi viszonyok kutatásának lehetőségei a bronzkor példáján

2012. tavasz

1. Élelemelőkészítés és étkezés az európai őskorban (mindennapok és lakoma)
2. Élelemelőkészítés és étkezés a Közel-Keleten (mindennapok és lakoma)

2011. ősz

1. Szárazföldi közlekedés és szállítás technológiája
2. Vízi közlekedés és szállítás technológiája

2011. tavasz

1. A közel-keleti kora neolitikum (PPNA, PPNB) házai és települései, ill. a változásukhoz köthető társadalmi átalakulások
2. A közel-keleti kora neolitikum (PPNA, PPNB) különleges leletei és jelenségei (szimbólumok, temetkezések, nagyméretű építmények) és azok értelmezési lehetőségei

2010. ősz

1. Antropológiai társadalmi modellek az őskorban
2. Telep és temető viszonya az őskori közösségeknél. A társadalmi rekonstrukció lehetőségei.

2010. tavasz

1. Rituális cselekvéstípusok a neolitikumban és a rézkorban
2. A bronzkorban végbemenő ideológiai változások és azok régészeti bizonyítékai.

2009. ősz

1. Melyek a paleolitikum korszakának sajátosságai az ősrégészetben belül
2. A rítusok és a művészet vizsgálata a paleolitikum kutatásában

Elő-Ázsia

2018 tavasz

1. Mezopotámiai jóslás
2. Mezopotámia bajelhárítás

2017 ősz

1. Mezopotámiai kozmológia (teremtés, alvilág, istenvilág)
2. Mezopotámiai kultusz (templom, istenszobor, papság)

2017 tavasz

1. Vízi közlekedési technológiák Mezopotámiában és Egyiptomban.
2. Szárazföldi közlekedési technológiák Mezopotámiában és Egyiptomban.

2016 ősz

1. A mezopotámiai lakomák építészeti háttere
2. A mezopotámiai lakomák ábrázolásai és tárgykultúrája

2016 tavasz

1. Demográfiai becslések a régészetben. A neolitikus demográfiai átmenet.
2. Háztartáselemzések

2015 ősz

1. Kora és középső bronzkori elit temetkezések Szíriában

2. Bronzkori urbanizmus Szíriában

Klasszika archaeologia

2018 tavasz – Kelták

1. A kelta kor kronológiája
2. Az oppidum kultúra

2017 ősz – Görög művészek és mesterek

1. A megrendelő és a mester kapcsolata az ókori görög nagyszobrászatban és nagyfestészetben
2. Kézművesek helye a görög társadalomban

2017 tavasz – Az antik szobrászat módszertana

1. Szobormásolás a késő hellénisztikus és a római korban
2. Szobrász szerszámok és technológiák változásai a görög művészet évszázadai során

2016 ősz – Történeti kronológia, a görög művészet időrendje

1. Történeti események és a régészeti leletanyag lehetséges kapcsolatai a Kr.e. 6-5. századi görög területeken
2. Keresztdatálás az égeikum bronzkorában

2016 tavasz – Mesterek és műhelyek 2.

1. Vázafestészeti technikák a görög művészet évszázadai során
2. Ikonográfiai programok a Kr.e. 5. században

2015 ősz – Mesterek és műhelyek

1. A figurális ábrázolás kezdetei a görög vázafestészetben
2. A Beazley féle attribúciós módszer

2015 tavasz – Kelták

1. A kelta kor kronológiája
2. Az oppidum kultúra

2014 ősz – Művész és kézműves a görög-római művészetben 2.

1. A görög nagyszobrászat kezdetei
2. Vázafestészeti technikák a görög művészet évszázadai során.

Római provinciák régészete

2018 tavasz – Amphitheatrumok

1. A gladiátori játékok és az amphitheatrumok építészetének kialakulása
2. Amphitheatrumok részei, helyelosztás és a társadalmi rend a régészeti leletek, feliratok és források tükrében

2017 ősz – Latin epigraphia

1. A latin epigraphiához kapcsolódó felirattípusok (tituli sepulchrales, tituli honorarii, stb.) és a hozzájuk kapcsolódó problémák (névadás, formulakincs, stb.)
2. A latin epigraphiához kapcsolódó források (törvények, katonai diplomák, stb.)

2017 tavasz – Az antik szobrászat módszertana

1. Szobormásolás a késő hellénisztikus és a római korban
2. Szobrász szerszámok és technológiák változásai a görög művészet évszázadai során

2016 ősz – Antik numizmatika

1. Kora császárkori numizmatika
2. Késő császárkori numizmatika

2016 tavasz – Amphitheatrumok

1. *A gladiátori játékok és az amphitheatrumok építészetének kialakulása*
2. *Amphitheatrumok részei, helyosztás és a társadalmi rend a régészeti leletek, feliratok és források tükrében*

2015 ősz – Latin epigraphia

1. *A latin epigraphiához kapcsolódó felirattípusok (tituli sepulchrales, tituli honorarii, stb.) és a hozzájuk kapcsolódó problémák (névadás, formulakincs, stb.)*
2. *A latin epigraphiához kapcsolódó források (törvények, katonai diplomák, stb.)*

2015 tavasz – Kelták

1. A kelta kor kronológiája
2. Az oppidum kultúra

2014 ősz – Antik numizmatika

1. Kora császárkori numizmatika
2. Késő császárkori numizmatika

Népvándorlás kor

2009/10 ősz: A honfoglaláskor régészete

1. A honfoglalás kori fémművesség
2. A 10. századi társadalom rekonstrukciója

2009/10 tavasz: A Kelet- Alpok vidéke a késő antik korban

1. Kontinuitás a Kelet-Alpok vidékén a Kr.u. 5-6. században
2. Germánok a Kelet-Alpok vidékén a Kr. u. 5-6. században

2010/11 ősz: Imitatio imperii I. A barbár népek és a mediterrán antik kultúra a Kr. u. I. évezredben: Róma és a barbárok

1. Fejedelmi temetkezések az európai Barbaricumban a Kr. u. 1-4. században
2. A „romanizáció” formái az európai Barbaricumban a Kr. u. 1-4. században

2010/11 tavasz: Imitatio imperii II. A barbár népek és a mediterrán kultúra a Kr. u. I. évezredben: Bizánc és a barbárok

1. Meroving kori királyságok és a késő antik-kora bizánci kultúra
2. Balkáni-bizánci hatás a Közép-Duna-medence anyagi kultúrájában a Kr. u. 9–10. században

2011/12 ősz: Elit a kora középkorban

1. A sírlelet mint társadalomtörténeti forrás a kora középkorban
2. Avar kori fejedelmi sírok

2011/12 tavasz: Erdély korai történetének régészete

1. Barbár betelepülők a római császárkori Erdélyben
2. Gepidák Erdélyben

2012/13 ősz: A magyar őstörténet régészete

1. A szaltovói régészeti kultúrkör: kutatástörténet, a kultúra jellemzése, kapcsolat az ősmagyarokkal
2. Az ősmagyarok vándorlása a Kárpát-medence felé a régészeti adatok alapján

2012/13 tavasz: Ajándék, zsákmány, kereskedelem a népvándorlás korban

1. Kereskedelem a Földközi-tenger térségében az 5-7. században
2. A kereskedelem formái Észak- és Nyugat-Európában az 5-7. században

2012/13 ősz: Népvándorlás kori temetők, telepek és történeti értelmezésük

1. Az avar telepek időrendje és kulturális képe
2. Keszthely-Fenekpuszta etnokulturális viszonyai, az elit (horreum előtti) és a populus (déli erődfal melletti) temetői. A romanizáltak és a kontinuitás kérdése

2013/14 tavasz: Művészet, kommunikáció, társadalom a népvándorlás korában (Kr. u. 1-10. sz.)

1. Barbár művészeti stílusok a késő antik időszakban (Nydam- és Sösdala stílus, ékvéséses (katonai) stílus, I. germán állatstílus)
2. Díszítőstílus a magyar honfoglalás korában (eredet, megjelenés, kompozíció, kapcsolatok, növényi és figurális ábrázolások)

2014/15 ősz: Elit a kora középkorban

1. A sírlelet mint társadalomtörténeti forrás a kora középkorban
2. Avar kori fejedelmi sírok

2014/15 tavasz: A magyar őstörténet régészete

1. A szaltovói régészeti kultúrkör: kutatástörténet, a kultúra jellemzése, kapcsolat az ősmagyarokkal
2. Az ősmagyarok vándorlása a Kárpát-medence felé a régészeti adatok alapján

2015/16 őszi: Ajándék, zsákmány, kereskedelem a népvándorlás korban

1. Kereskedelem a Földközi-tenger térségében az 5-7. században
2. A kereskedelem formái Észak- és Nyugat-Európában az 5-7. században

2015/16 tavasz: Imitatio imperii. A barbár népek és a mediterrán antik kultúra a Kr. u. I. évezredben: Róma, Bizánc és a barbárok

1. A „romanizáció” formái az európai Barbaricumban a Kr.u. 1-4. században
2. Meroving kori királyságok és a késő antik-kora bizánci kultúra

2016/17 őszi: A népvándorlás kori háborúk és az erőszak régészete

1. A fegyveres kíséret régészete, fegyveráldozatok
2. Hadviselés a korai középkorban (sztyeppei népek, germánok)

2016/17 tavasz A magyar őstörténet régészete

1. A szaltovói régészeti kultúrkör: kutatástörténet, a kultúra jellemzése, kapcsolat az ősmagyarokkal
2. Az ősmagyarok vándorlása a Kárpát-medence felé a régészeti adatok alapján

2017/18 őszi: Elit a kora középkorban

1. A sírlelet mint társadalomtörténeti forrás a kora középkorban
2. Avar kori fejedelmi sírok

2017/18 tavasz: Kelet-Európa régészete a népvándorlás korban (Kr. 1-7. sz.)

1. Nomádok Kelet-Európában a Kr. u. 5-7. században (hun kor, Sivasovka-kultúra)
2. A gót vándorlás régészete (Wielbark- és a Csernyjachov-Marosszentanna- kultúra)

Középkor

2013/2014 tavasz: Középkori kolostorok

1. Monasztikus rendek a Kárpát-medencében
2. Koldulórendek a Magyar Királyságban

2015/2016 tavasz: Temetkezés a középkorban

1. A templom körüli temetők kezdetei és jellegzetességei
2. A késő középkori templom körüli temetők jellemzői és főbb lelet típusai

2016/2017 őszi: Kemence és kályha

1. A „lovagalakos kályha” köre
2. A „népies kályhák” az Alföldön és a Dunántúlon konkrét példák alapján

2016/2017 őszi: Gyártási folyamatok a középkori kézművességben

1. Kézműves műhelyek régészeti emlékei a Kárpát-medencében (lelőhelyek és

kronológia)

2. Árpád-kori kézművesség jellemzői és régészeti nyomaik

2016/2017 tavasz: A középkori város topográfiai kérdései

1. A középkori város középületei, egyházi intézményei

2. A magyarországi városok kialakulása, preurbánus települések és kiváltságok kérdése

2017/2018 tavasz: Az elit lakóhelye

1. A nemes „vára” a középkor végén

2. Uralkodói és főnemesi lakóhelyek a kora újkorban

Archaeometria

2010/2011/1

Georégészet (Czajlik Zoltán)

1. A montánarchaeológia módszertana és legfontosabb eredményei

2. A kőzetképződés folyamatai (magma, üledékes, metamorf)

2010/2011/2 (Bartosiewicz László)

Pásztorkodás a régészeti korokban

1. A juh- és kecske megjelenése a Kárpát- medencében, valamint jelentőségük a régészeti korszakokban

2. A szarvasmarha és a sertés gyakorlati és kultikus jelentősége a régészeti korszakokban

2011/2012/1

Mennyiségi módszerek 1. (Bartosiewicz László)

1. Az átlag, a szórás és a variancia fogalma és az ezekkel kapcsolatos kérdéskör

2. A százalékos arányok és a mintanagyság összefüggése, problémák és megoldások

2011/2012/2

Mennyiségi módszerek 2. (Bartosiewicz László)

1. A többváltozós módszerek régészeti alkalmazhatósága a minták nagyságának és összetételének függvényében

2. A korreláció és a regresszió fogalma régészeti-szakmai jelentősége

2012/2013/1

Georégészet (Czajlik Zoltán)

1. A montánarchaeológia módszertana és legfontosabb eredményei

2. A kőzetképződés folyamatai (magma, üledékes, metamorf)

2012/2013/2

Pásztorkodás a régészeti korokban (Bartosiewicz László)

1. A juh- és kecske megjelenésének régészeti jelentősége a Kárpát- medencében.
2. A szarvasmarha gyakorlati és kultikus jelentősége a mobil pásztorkodás szempontjából régészeti és néprajzi példákkal.

2013/2014/1

Környezetrégészet (Czajlik Zoltán – Magyar Enikő)

1. A stabilizotóp vizsgálati módszerek alapjai és alkalmazási lehetőségei a régészetben
2. A megafauna kihalás és a paleolit túlvadászat kapcsolatának környezetrégészeti vizsgálati lehetőségei

2013/2014/2

Régészeti kérdéskörök, térinformatikai megoldások (Bödöcs András)

1. Térinformatikai megoldások a lelőhelynyilvántartásra Európában
2. Georeferálás QGIS-ben

2014/2015/1

Az élelemtermelés kezdetei (Bartosiewicz László)

1. Mi a V. Gordon Childe-féle oázis elmélet? Miért téves? Egyéb kapcsolódó elméletek.
2. Mi a mutáció és a génsodródás (drift) jelentősége a házasításban?

2014/2015/2

Pásztorkodás a régészeti korokban (Bartosiewicz László)

1. A juh- és kecske megjelenésének régészeti jelentősége a Kárpát- medencében.
2. A szarvasmarha gyakorlati és kultikus jelentősége a mobil pásztorkodás szempontjából régészeti és néprajzi példákkal.

2015/2016/1

Georégészet (Czajlik Zoltán)

1. A montánarchaeológia módszertana és legfontosabb eredményei
2. A kőzetképződés folyamatai (magma, üledékes, metamorf)

2015/2016/2

Tájrégészet (Czajlik Zoltán)

1. A tájrégészet gyökerei, kialakulása, legfontosabb eredményei
2. A tájrégészet eszköztára, a növényzeti borítástól függő kutatási lehetőségei

2016/2017/1

Földépítmények (Czajlik Zoltán)

1. A hosszú földsáncok kutatása a Kárpát-medencében
2. A bronzkori, vaskori és római császárkori halomsírok szerkezeti hasonlóságai és különbségei a felderítési és feltárási adatok alapján

2016/2017/2

Háztartásrégészet (Csippán Péter – Anders Alexandra – Kalla Gábor)

1. A háztartásrégészet elméleti háttere (anyag, társadalmi, tevékenységbeli oldalak)
2. A háztartásrégészet régészeti és természettudományos módszerei

2017/2018/1

Pásztorkodás a régészeti korokban (Csippán Péter)

1. A pásztorkodás alapváltozatai, a legeltető állattartás meghatározó tényezői
2. A Sz.E.Sz.Sz. fogalma, szerepe és hatásai

2017/2018/2

Régészeti statisztika (Antony Borel – Csippán Péter)

1. Leíró statisztika (populáció, minta, átlag, módusz, medián, szórás, variancia)
2. Matematikai statisztika (hipotézisvizsgálat, hibák, próbák, eloszlások, szignifikancia)

Örökségvédelem

1. Régészeti feltárásokra vonatkozó általános előírások, a feltárások formái
2. Megelőző feltárásokra vonatkozó eltérő szabályok
3. Régészeti feltárásokat megelőző jogi teendők
4. Régészeti feltárásokat lezáró jogi teendők